

edu
CAC

FEM PERIODISME!
PROJECTE D'AULA | INFORMACIÓ

OBJECTIUS.....	3
MATERIALS NECESSARIS	4
ÀMBITS COMPETENCIALS	4
PROPOSTA DE TEMPORITZACIÓ	4
ESTRUCTURA DEL PROJECTE D'AULA.....	5
PROPOSTA D'ACTIVITATS.....	5
AVALUACIÓ	8
GUIA PER AL PROFESSORAT	9
INTRODUCCIÓ I MARC CONCEPTUAL.....	10
SESSIÓ 1. PREPRODUCCIÓ!	12
SESSIÓ 2. PRODUCCIÓ!	19
SESSIÓ 3. POSTPRODUCCIÓ!.....	22
MATERIALS COMPLEMENTARIS	26
ACTIVITATS RELACIONADES	27

OBJECTIUS

- Utilitzar amb autonomia, creativitat i esperit crític els mitjans de comunicació i les TIC per obtenir, interpretar i elaborar informacions.
- Saber explicar, amb les seves pròpies paraules, els diferents gèneres periodístics.
- Saber transmetre al grup una opinió respecte del repte proposat, i a consensuar idees per al desenvolupament de continguts informatius.
- Expressar-se oralment i audiovisualment de manera coherent i adequada per a l'elaboració d'un projecte audiovisual de caràcter informatiu.
- Experimentar els diferents passos del procés d'elaboració d'un producte audiovisual, des de la preproducció fins a la postproducció.
- Potenciar la creativitat a l'hora d'explicar i transmetre la realitat a través de continguts informatius.
- Potenciar els valors de respecte, diàleg, responsabilitat i cooperació a través del treball en equip.

MATERIALS NECESSARIS

- Guia per al professorat
- Projector a l'aula i accés a internet
- Pissarra o suport digital
- Ordinadors o dispositius amb accés a internet i programari d'edició de vídeo
- Dispositiu mòbil que permeti l'enregistrament de vídeo i de so (càmera, telèfon intel·ligent, tauleta, etc.)
- Cable de transmissió d'arxius (USB)

ÀMBITS COMPETENCIALS

- Àmbit lingüístic
- Àmbit tecnològic
- Àmbit social
- Àmbit artístic
- Àmbit digital
- Àmbit de cultura i valors
- Acció tutorial

PROPOSTA DE TEMPORITZACIÓ

3 sessions d'1 hora

ESTRUCTURA DEL PROJECTE D'AULA

PREPRODUCCIÓ!

Sessió 1 / Durada orientativa: 1 hora

PROPOSTA D'ACTIVITATS				
DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS		MATERIALS I RECURSOS	ORGANITZACIÓ A L'AULA	DURADA ORIENTATIVA
Activitat inicial	<p>Activitat 1: Per començar...</p> <p>Contextualització de l'activitat, introducció sobre el periodisme i el llenguatge informatiu i presentació del projecte a realitzar. Visualització del vídeo proposat sobre la preproducció.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Projector ▪ Accés a internet 	Disposició habitual	15'
Activitats de desenvolupament	<p>Activitat 2: Primer, la idea</p> <p>Per grups, concepció de la idea a realitzar: notícia, reportatge o documental segons el nivell educatiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat 	Disposició en funció dels grups	10'
	<p>Activitat 3: Després, la desenvolupem</p> <p>Recerca del tema a tractar i desenvolupament de la idea i desenvolupament a través de l'elaboració del guió i l'<i>storyboard</i>.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat 	Disposició en funció dels grups i dels dispositius.	20'
	<p>Activitat 4: Finalment, preparem el rodatge</p> <p>A partir del treball realitzat en l'activitat anterior, preparació de la sessió de rodatge a través del desenvolupament d'un pla de rodatge.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat 	Disposició en funció dels grups	15'

PRODUCCIÓ!

Sessió 2 / Durada orientativa: 1 hora

PROPOSTA D'ACTIVITATS				
DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS		MATERIALS I RECURSOS	ORGANITZACIÓ A L'AULA	DURADA ORIENTATIVA
Activitat inicial	<p>Activitat 5: Per començar... Visualització del vídeo d'eduCAC sobre el procés de gravació.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Projector a l'aula ▪ Accés a internet 	Disposició habitual	5'
Activitats de desenvolupament	<p>Activitat 6: Primer, tenir-ho tot a punt Reunió d'equip per preparar tot allò necessari per a la gravació.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Material generat durant la sessió anterior. 	Disposició en funció del dels grups	5'
	<p>Activitat 7: Després, gravem! Rodatge de les imatges i del so del nostre projecte audiovisual.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Dispositiu amb capacitat d'enregistrament 	Disposició en funció de les necessitats l'enregistrament	40'
Proposta de síntesi	<p>Activitat 8: Finalment, guardem el material Importació del material a l'ordinador o pujada dels arxius al núvol, en funció d'on realitzem l'edició.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Dispositiu amb capacitat d'enregistrament ▪ Ordinador o dispositiu mòbil ▪ Cable de transmissió d'arxius 	Disposició en funció del dispositiu d'emmagatzematge dels vídeos	10'

POSTPRODUCCIÓ!

Sessió 3 / Durada orientativa: 1 hora

PROPOSTA D'ACTIVITATS				
DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS		MATERIALS I RECURSOS	ORGANITZACIÓ A L'AULA	DURADA ORIENTATIVA
Activitat inicial	Activitat 9: Per començar... Visualització del vídeo d'eduCAC sobre com editar.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Projector a l'aula ▪ Accés a internet 	Disposició habitual	5'
Activitats de desenvolupament	Activitat 10: Editem Muntatge del vídeo final.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Ordinadors o dispositius amb programari d'edició de vídeo. 	Disposició en funció del dispositiu amb programari d'edició de vídeo	40'
	Activitat 11: Després, mirem-ho! Visualització dels vídeos i, conjuntament, posada en comú de conclusions.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Projector a l'aula 	Disposició habitual	10'
Proposta de síntesi	Activitat 12: Compartim-ho! Si es creu convenient, compartir els resultats amb la comunitat educativa a través de les xarxes.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Guia per al professorat ▪ Projector a l'aula ▪ Ordinadors o dispositius amb accés a internet 	Disposició habitual	5'

AVALUACIÓ

Objecte a avaluar		Excel·lent	Bé	Correcte	Just
Participació	Ha col·laborat activament en el debat inicial introductori?				
	Ha mostrat predisposició per preparar la gravació de la següent sessió, prendre decisions en equip i assumir responsabilitats?				
Assoliment de continguts	Ha estat capaç d'identificar les idees clau dels vídeos per tal d'assolir els coneixements necessaris per a la sessió?				
	En el procés d'edició, ha estat capaç d'utilitzar les eines d'edició i alhora dialogar amb els companys i companyes per assolir el millor resultat possible?				
Treball en equip	Ha treballat de manera activa a l'hora d'idear el projecte en grup, tot fent ús del respecte i el diàleg per al treball en equip?				
	Ha gestionat el procés de gravació amb ordre, responsabilitat, qualitat i tot desenvolupant habilitats socials per al treball en equip?				
Atenció i escolta activa	En la visualització dels projectes dels companys i companyes, s'ha mostrat participatiu/va i ha fet ús de la seva capacitat d'anàlisi?				
Autoavaluació	Ha estat capaç d'elaborar una proposta rigorosa i creativa i treballar per assolir el millor resultat possible?				

edu
CAC

FEM PERIODISME!

PROJECTE D'AULA 1 | INFORMACIÓ

GUIA PER AL PROFESSORAT

PROJECTE D'AULA | FEM PERIODISME!

Siguem periodistes per uns dies! Però, per fer-ho, primer ens endinsarem en el periodisme. Ser periodista significa **recollir, analitzar, sintetitzar, elaborar i publicar informacions** per tal que la societat pugui estar al corrent del que passa al món. Així, doncs, través de la premsa escrita o de l'audiovisual, els i les periodistes utilitzen **fonts fiables** o el seu **propri testimoni i coneixements** per informar la ciutadania sobre els fets d'actualitat.

Per fer periodisme en format audiovisual, hem de saber quins tipus de continguts informatius existeixen. En aquest projecte d'aula ens centrarem en els següents:

- **La notícia.** Emmarcada en diferents mitjans de comunicació (premsa, ràdio, TV, etc.). La notícia és el gènere periodístic per excel·lència i es caracteritza per la veracitat i l'objectivitat, responen a l'interès de la societat i tracten temes i fets d'actualitat. En l'àmbit audiovisual, les notícies mostren la informació a través d'imatges i un text oral i, normalment, són de curta duració. Com a periodistes per uns dies, hem de saber que una notícia ha d'intentar respondre les preguntes següents:

- Què ha succeït?	- Quan ha succeït?
- Qui són els protagonistes?	- Per què? Quines són les causes?
- On ha passat?	- De quina manera han succeït els fets?

En l'àmbit de la televisió, un cop es posen totes les notícies juntes, tenim un **telenotícies**. En aquest programa informatiu per excel·lència, les notícies mostren l'actualitat dels **principals temes d'interès per al públic**, des de la política fins a la cultura, passant per la informació internacional, l'economia, els temes socials o els esports, entre d'altres. Normalment, les notícies estan **ordenades segons la seva importància**: en funció del criteri de cada canal, es posen unes notícies abans que les altres per factors com la seva rellevància o l'interès per a l'audiència. A més, als telenotícies la informació s'organitza de manera que es primer s'expliquen els titulars i el resum d'allò més important, per després passar a desenvolupar la informació de cada notícia. Així, ens ofereixen primer un **sumari** del que ens explicaran i, a continuació, ens presenten les diferents notícies elaborades pels periodistes.

Per aprofundir en aquesta temàtica, abans de començar amb aquest projecte d'aula us recomanem realitzar el treball proposat a les [unitats didàctiques del bloc d'informació d'eduCAC](#), especialment la ['Unitat didàctica 1. De què parlem?'](#) i la ['Unitat didàctica 2. L'espectacle dels fets'](#).

- **El reportatge.** Es diferencia de la notícia per ser **més extens** i allunyar-se de l'estricta actualitat. **El seu objectiu és aprofundir** en la temàtica que es tracta, tot inclouent entrevistes a testimonis o experts i informacions sobre antecedents, causes i conseqüències. Per a l'elaboració d'un reportatge, doncs, és imprescindible fer un treball previ de **documentació i recerca** d'informació i **testimonis i/o experts** que puguin contribuir a transmetre al públic **informacions en profunditat** sobre els fets d'actualitat.
- **El documental.** Es caracteritza per anar més enllà de la finalitat d'informar i acostar-se al gènere cinematogràfic pel seu ús de **recursos artístics** i la implicació de la subjectivitat del director/a. Així, en un documental, el seu creador/a utilitza el relat per donar una **visió creativa i sovint personal** sobre una realitat concreta. Quan s'elabora un documental, doncs, és important definir quin **enfocament** volem donar sobre la temàtica per tal de guiar el nostre públic a la reflexió. Divulgar, visibilitzar un tema o problemàtica concrets, tractar en profunditat un tema d'actualitat... són alguns dels objectius que persegueixen els documentals. Per això, és també imprescindible el treball de **documentació i recerca d'informació i testimonis i/o experts** en la matèria.

En tots els gèneres periodístics, és important tenir clar sobre què volem informar i si té un valor d'interès per aquells qui ho reben. Quin pot ser aquest valor? Pot ser que la informació que donem sigui sobre quelcom excepcional, que els fets tinguin conseqüències per a la població o que la informació sigui de proximitat emocional o temporal, entre d'altres.

En tot cas, és important tenir en compte els dos aspectes clau que caracteritzen els continguts informatius en format audiovisual:

- **La imatge.** Ens permet descriure els fets de manera visual, mostrant en imatges el que es vol explicar. Quan pensem què volem mostrar, hem de tenir en compte com ho enquadrem, és a dir, què veurem exactament a la imatge. Aquesta decisió és important en tant que això pot definir la percepció que tenim sobre el tema: a què li donem més importància, quins aspectes dels fets destaquem, on conduïm l'atenció de l'espectador, etc.
- **El so.** És tan important com les imatges. La veu del periodista, la música, el so ambiental o, fins i tot, els silencis també són part de la informació que donem. Per aquesta raó, decidir quins tipus de sons s'escolten o quin text llegim i amb quina entonació és fonamental per a l'elaboració del contingut informatiu.

Tenint en compte aquests punts clau, ja estem preparats per fer de periodistes per un dia. Mans a l'obra!

SESSIÓ 1. PREPRODUCCIÓ!

1. Per començar...

Per endinsar-nos en el món del periodisme, ens preguntarem si sabem qui són i què fan els periodistes, per intentar definir, entre tots i totes, el concepte de periodisme.

Recordem que...

- El periodisme és la ciència de la informació.
- Els periodistes es dediquen a recollir, analitzar, sintetitzar, elaborar i publicar informacions per tal que la societat pugui estar al corrent del que passa al món. El seu objectiu, doncs, és **informar**.
- Per informar, els periodistes fan **notícies, reportatges i documentals**, entre d'altres continguts informatius.
- Quan els periodistes elaboren notícies i reportatges han de vetllar per la **veracitat** i l'**objectivitat** de les seves informacions.
- Els i les periodistes utilitzen **fonts fiables** o el seu **propri testimoni i coneixements** per informar la ciutadania sobre els fets d'actualitat.
- En el format audiovisual, **la imatge i el so** són els dos elements que construeixen la informació.

1.1. Proponem el projecte

Un cop sabem què fan els periodistes, ens posarem a la seva pell per uns dies!

Si la nostra classe és de 5è o 6è de primària...

Ens dividirem en grups de 5 per elaborar **notícies sobre el centre educatiu** en format audiovisual, vigilants que no tractem els mateixos temes.

Si la nostra classe és de 1r o 2n d'ESO...

La classe es convertirà en l'equip darrere d'un **canal de notícies a Youtube**. Després d'una primera fase de treball com a grup classe per definir el públic objectiu, l'abast del canal i els temes a tractar, farem grups de 5 que s'encarregaran de l'elaboració de cada notícia.

Si la nostra classe és de 3r o 4t d'ESO...

En grups de 5, treballarem en profunditat un tema concret del nostre entorn. Així, cada grup farà un **reportatge** sobre el tema que consensuïn en equip. O, en cas que vulguem apostar per un format més creatiu, proposarem elaborar un **documental**.

2. Primer, la idea

Abans d'endinsar-nos en la **preproducció** del nostre projecte audiovisual, visualitzarem el vídeo següent i prendrem nota dels aspectes clau que s'hi indiquen:

Títol	Duració
<u>Preproducció. Preparem el projecte!</u>	4:10

2.1. Reunió d'equip i pluja d'idees

Un cop visualitzat el vídeo, els equips de treball es reuniran per seguir els passos proposats per a l'elaboració dels nostres continguts informatius.

Si la nostra classe és de 1r o 2n d'ESO...

Abans de dividir la classe en equips de 5 persones per a l'elaboració de cada notícia, engegarem un debat per decidir, entre tots i totes, aspectes clau per a la definició del nostre canal de notícies: quin és el nostre **públic objectiu**, quin és l'**àmbit geogràfic que cobrirem**, quins temes hi volem tractar, etc. Així, per exemple, decidirem si ens centrem en l'àmbit del centre educatiu, cobrim el barri o el municipi des de la perspectiva dels joves o posem el focus en notícies d'una temàtica concreta, com podria ser cultura. Partint de tots aquests elements, pensarem quins són els temes més importants i actuals, per decidir **quins volem tractar i en quin ordre ho farem**. Per tant, aquesta part de la sessió, es farà amb tot el grup classe.

Un cop feta aquesta feina, ens reunirem amb el nostre equip per centrar-nos en una de les notícies escollides.

Com hem vist al vídeo, haurem de tenir en compte els aspectes següents:

Pluja d'idees

- Sobre què volem informar? Com ho explicarem?
- Com podem plantejar el vídeo?

Públic objectiu

- Qui volem que vegi les nostres notícies o reportatges? Per exemple, depenent de l'edat d'aquestes persones o de l'àmbit geogràfic, el nostre públic estarà més interessat en uns temes o en uns altres.
- El tema és interessant per als nostres espectadors?

Duració

- En funció del temps que ens marquem, haurem de desenvolupar idees més complexes o haurem de fer un major esforç de síntesi.

Gènere

- En funció del nivell educatiu de l'alumnat, ens centrarem en les característiques i els ingredients que ha de tenir una notícia, un reportatge o un documental.

Tenint en compte tots aquests elements, podrem decidir entre tots i totes quina és la nostra idea per a l'elaboració dels nostres continguts informatius:

La nostra idea

- De totes les idees que han sorgit, quina és la que més ens agrada?
- Quina pensem que és la més efectiva per transmetre el que volem explicar?

2.2. El títol i la sinopsi

Si la nostra classe és de 5è o 6è de primària...

Deixarem de banda aquest pas i passarem directament a l'activitat 3, en què desenvoluparem les nostres notícies.

Si la nostra classe és de 1r o 2n d'ESO...

Començarem a documentar-nos per a l'elaboració de les notícies de cada equip de treball i, en aquest apartat, intentarem sintetitzar la notícia en una frase, que ens pot servir com a titular.

Si la nostra classe és de 3r o 4t d'ESO...

Començarem a desenvolupar la nostra idea per al reportatge o per al documental a través de la definició del títol i de la sinopsi..

En un projecte audiovisual, tenir el títol del projecte ens pot ajudar a definir millor la nostra idea i quin enfocament li donem. I un cop tinguem clara la idea, treballarem en la **sinopsi** del nostre reportatge o documental: el resum del que hi explicarem. Es tracta d'una síntesi de la nostra idea en dues o tres línies, que ens permeti concretar i orientar què farem exactament.

3. Desenvolupem la nostra idea

A continuació, ens centrarem en l'elaboració de les nostres peces informatives i ens imaginarem com les visualitzarà el públic. El primer que hem de fer per desenvolupar els nostres continguts informatius és **buscar informació i documentar-nos** sobre el tema que tractarem.

En funció del nivell educatiu de l'alumnat, ens centrarem en l'elaboració de les notícies o dels reportatges o documentals:

■ Notícies

- Redactarem la notícia que explicarem, tot intentant **respondre les preguntes següents**:
 - Què ha succeït?
 - Qui són els protagonistes dels fets?
 - On ha passat?
 - Quan ha succeït?
 - Quines són les causes?
 - De quina manera han succeït els fets?
- La **duració** de les notícies serà **breu (un minut pot ser suficient)**.
- Hem de tenir en compte que ho hem de fer de manera **breu i entenedora**.
- Hem de decidir quin és el **rol de cada membre del grup**: qui gravarà, qui vol sortir davant de càmera per explicar la notícia (d'això se'n diu fer un *stand-up*), qui posa la veu que relata la notícia per sobre de les imatges (d'això se'n diu veu en off), etc.

■ Reportatges

- La seva **duració** serà **d'entre 3 i 5 minuts**.
- Tot i tenir el mateix objectiu que una notícia, és a dir informar, el reportatge és **més extens** i tracta els fets amb una **major profunditat**. Per tant, necessita més elaboració i un esforç de documentació.
- És interessant reflexionar sobre quin **enfocament** li donem a la informació i com això es tradueix en imatges.
- Hem de tenir en compte **a qui va dirigit** el reportatge.
- Hem de decidir quin és el rol de cada membre del grup: qui grava, qui dirigeix, qui fa les entrevistes, qui vol sortir davant de càmera per explicar la notícia (d'això se'n diu fer un *stand-up*), qui posa la veu que relata la notícia per sobre de les imatges (d'això se'n diu veu en off), etc.

■ Documentals (en aquest cas, farem un curt):

- La seva **duració** serà **d'entre 3 i 5 minuts**.
- Podem utilitzar **el nostre punt de vista** i deixar volar la nostra **imaginació**, sempre tenint en compte qui és el públic a qui es dirigeix el nostre documental i sense perdre de vista el nostre objectiu de divulgar, visibilitzar o mostrar una realitat.
- Haurem de reflexionar sobre quin **enfocament** li donem a la informació que hem trobat i preguntar-nos què n'opinem nosaltres sobre el tema. A partir d'aquesta reflexió, ens podem plantejar el tipus d'imatges que utilitzarem.
- Haurem de decidir quin és el rol de cada membre del grup: qui grava, qui dirigeix, qui posa la veu que relata la notícia per sobre de les imatges (d'això se'n diu veu en off), etc.

3.1. El guió

Partint de la feina feta fins ara, desenvoluparem la nostra idea fins extraure les diferents imatges i textos que compondran la nostra notícia o el nostre reportatge o documental. És a dir, pensarem en les imatges que volem que s'hi vegin, els textos de la veu en off i les declaracions que volem incorporar, en cas que vulguem recollir el punt de vista de testimonis o experts. D'aquesta feina se'n diu fer el guió. Tot i que en el cas de les notícies no acostuma a fer-se en aquest format en el món professional, **per causa de les presses amb què es treballa**, a nosaltres ens serà molt útil per planificar el rodatge i fer l'esforç d'imaginar-nos quin tipus d'imatges ens interessa aconseguir per a l'elaboració de les nostres notícies.

A continuació trobareu un exemple d'un guió professional per a un documental, però en el nostre cas ens podem limitar a descriure les imatges i tot el que necessitem. Què hi podem incloure? Doncs els textos de la veu en off, si volem incloure algun títol o text escrit ressaltant alguna dada o indicant qui és la persona que entrevistem, quines declaracions ens interessa aconseguir i per tant quines preguntes hem de fer, etc.

ESC 1.

CLASSE DE 3rA / INTERIOR / DIA

La professora està explicant una activitat al grup classe, assenyalant el projector.

VEU EN OFF

Aquest curs escolar l'alumnat de 3r treballarà l'educació en comunicació amb el projecte eduCAC.

- En el cas de les **notícies**, recollirem la informació visual i escrita que volem donar. És a dir, descriurem el text, les imatges que volem mostrar i elements addicionals com poden ser títols que destaquin alguna dada o indiquin qui és una persona.
- En el cas dels **reportatges**, haurem de fer un guió elaborat sobre què, com i en quin ordre volem explicar el tema, tot pensant en les imatges, el so i el text que volem posar. També haurem de tenir en compte les entrevistes que volem fer, per tal de preparar les preguntes amb anterioritat. De la mateixa manera, pensarem en els llocs on volem gravar per tal que ens ajudin a comunicar allò que volem. En definitiva, escriurem el text que volem que digui la veu en off, les imatges concretes que volem mostrar i els testimonis que volem incloure.
- En el cas dels **documentals**, haurem de fer un guió elaborat sobre què, com i en quin ordre expliquem la nostra informació, tenint en compte que podem deixar de banda les imatges i els textos més descriptius per utilitzar la imaginació i elaborar continguts més creatius. En definitiva, escriurem el text que volem que digui la veu en off, les imatges concretes que volem mostrar i els testimonis que volem incloure.

3.2. L'*storyboard*

En un projecte audiovisual, a més del guió, és important imaginar com es visualitzarà el vídeo, pensar en quines imatges concretes apareixeran en pantalla. Aquesta tasca es concreta en l'elaboració d'un **storyboard o guió il·lustrat**. Es tracta d'un document on, com en un còmic, es dibuixa en ordre cronològic cada pla que volem que es vegi en el nostre vídeo.

L'*storyboard* és especialment important en els projectes audiovisuals de, per exemple, ficció o publicitat. Tot i que en l'àmbit de les notícies no és habitual, nosaltres també li dedicarem una estona de la fase de preproducció de les nostres notícies, reportatges i documentals. Es tracta de reflexionar sobre el tipus d'imatges que volem que formin el nostre contingut informatiu per tal de, en fase de producció, gravar tot allò que necessitem. I per tant, haurem d'intentar traduir les imatges que ens hem imaginat en els plans que haurem de gravar.

Per exemple, si volem contextualitzar els fets en una classe plena d'alumnes, gravarem la classe sencera (pla general) i si volem centrar l'atenció en una mà que escriu o uns dits que llisquen per una pantalla de mòbil, gravarem la mà de molt a prop (pla detall).

Per recollir tot això a l'*storyboard*, dibuixarem la classe plena d'alumnes en una vinyeta, una mà que escriu en la següent... I així amb cadascun dels plans que volem que formin el nostre vídeo, tal i com volem que es vegi a càmera. A sota de cada dibuix podem escriure la veu en off, les declaracions que tenim pensat recollir dels experts o els testimonis, les anotacions que creguem necessàries (què ha de sonar, què ha de passar, etc.).

Escena:

Acció:

Text:

Escena:

Acció:

Text:

Escena:

Acció:

Text:

Recordem que...

Per elaborar l'*storyboard*, podem tornar a veure el [vídeo d'eduCAC sobre la preproducció](#) i la preparació d'un projecte audiovisual, parant atenció a l'apartat en què es mostren els tipus de plans que existeixen i perquè els podem utilitzar.

Com es pot veure al vídeo, els plans principals amb què podem comptar són els següents:

- Pla general
- Pla mig
- Primer pla
- Pla de detall

4. Finalment, preparem el rodatge

Un cop tinguem la nostra proposta ben desenvolupada, ens prepararem per a l'acció. És a dir, planificarem el rodatge.

- Pensarem **en quin ordre gravarem cada pla** per facilitar la feina de la propera sessió. Per exemple, si tenim previst que hi hagi diferents plans dins l'aula i d'altres al pati o en un altre espai del centre, no cal que gravem els plans en l'ordre previst al guió: podem gravar tots els plans de l'aula primer, i tots els del pati després. Així, estalviarem temps i viatges!
- Ens apuntarem tot allò necessari per al rodatge, per tal de repartir-nos les tasques entre els membres de l'equip i preparar-ho i tenir-ho tot llest per a la sessió següent:
 - **Rols de l'equip.** Haurem de tenir clar qui s'encarregarà de cada rol i assignar-li les tasques corresponents: director/a, càmera, qui sortirà davant de càmera, qui farà la veu en off, etc. Així, ens aprendrem les preguntes de cara a les entrevistes, el text que hem de llegir davant de càmera, si hem de portar algun element d'atrezzo, etc.
 - **Experts i testimonis.** Haurem de tenir en compte si volem incloure entrevistes o declaracions d'experts i/o testimonis. Si és així, haurem de coordinar-nos amb els experts per acordar el lloc i moment en què farem la gravació. En cas que vulguem testimonis, pensarem en els llocs i moments en què podem trobar-los. Per exemple, si volem testimonis d'alumnes del centre, haurem d'aprofitar l'hora del pati o els canvis de classe per trobar-los fora de l'aula. O li haurem de demanar a algun company d'un altre grup si ho volem fer dins de la sessió dedicada a la gravació.
 - **Lloc.** És important decidir els espais on gravarem la nostra notícia, reportatge o documental, i demanar-ne el permís corresponent per saber si està disponible i si ens deixen anar-hi. Podem escollir més d'una localització, però haurem d'anar amb compte ja que si volem gravar a molts espais diferents potser no ens donarà temps d'acabar la feina quan toca.

Així, traslladarem aquests elements a un document anomenat **pla de rodatge**. Podeu utilitzar la taula que trobareu a continuació, que recull aquests elements bàsics necessaris per desenvolupar el nostre projecte. En les grans produccions audiovisuals professionals són molt més complexos!

Ordre de gravació	Pla	Descripció de l'acció	Tipus de pla	Localització	Atrezzo	Persones
	1					
	2					
	3					
	4					

SESSIÓ 2. PRODUCCIÓ!

Si la nostra classe és de 1r a 4t d'ESO...

En funció de les temàtiques escollides, o si volem més temps per aprofundir en l'elaboració de les peces o en la fase de preproducció, podem apostar per realitzar el rodatge fora del centre educatiu i fora de l'horari lectiu. El rodatge fora del centre ens pot permetre ubicar els projectes en espais diferents i potenciar les relacions i vincles entre els adolescents al voltant d'un repte educatiu.

En aquest cas, dedicariem aquesta segona sessió a repassar o aprofundir en els punts treballats durant la sessió anterior i a introduir l'alumnat en la fase de producció i rodatge partint del vídeo proposat a continuació i repassant conjuntament els passos i recomanacions que s'hi indiquen tot seguit. Així, l'alumnat ho podrà tenir en compte durant la gravació fora del centre educatiu.

5. Per començar...

Visualitzarem el vídeo següent i prendrem nota dels aspectes clau que haurem de tenir en compte en aquesta fase del procés: el rodatge.

Títol	Duració
Producció. Gravem!	3:15

Un cop visualitzat el vídeo, ens disposarem a seguir els passos proposats per a la gravació dels nostres vídeos.

6. Primer, tenir-ho tot a punt

Per comprovar que ho tinguem tot a punt, farem una reunió d'equip per repassar la feina feta durant la sessió anterior:

- Repassarem el **guió**, l'**storyboard** i el **pla de rodatge** per recordar què hem de fer i en quin ordre. Recordem que hem de portar a sobre aquests documents durant tota la sessió de rodatge per tal de no oblidar-nos de res!
- Recordarem els **rols** de cadascú. Qui agafa la càmera? Qui s'encarrega de portar els guions per controlar que ho gravem tot? Qui vol dirigir l'acció? Qui apareixerà davant de càmera? Qui farà la veu en off?
- Mirarem si tenim tot el material que necessitem, des de l'atrezzo, si s'escau, fins el més important: **el dispositiu amb què gravarem a punt** (càmera, mòbil, tauleta, etc.).

7. Després, gravem!

7.1. Gravem les imatges

Sense perdre de vista el nostre guió, gravarem totes aquelles imatges previstes, tenint en compte que:

- Hem de **ser endreçats** per tal de no oblidar-nos de cap imatge.
- Hem de mirar bé el lloc que tenim davant per tal de **decidir què gravem** exactament. Pot ser que quan ens trobem en situació ens agradi més un altre tipus de pla que ens ajuda a mostrar millor el que volem explicar. Ens pot anar bé mirar pel visor del dispositiu per tal de veure com és el resultat final i decidir quin pla ens va millor per explicar el que volem (les imatges sempre denoten una intenció). I recordem que és necessari **gravar en format horitzontal!**
- Podem utilitzar **trípode** per ajudar a estabilitzar la imatge.
- Per tal que d'obtenir un bon resultat amb tota la nostra feina, hem d'intentar **no fer zoom** per no perdre qualitat de la imatge. De la mateixa manera, hem d'intentar gravar amb **bona llum** per tal que la imatge no quedi ni massa fosca ni massa clara. Sobretot, evitar gravar a contrallum!
- Quan ens disposem a parlar davant de la càmera o fem les entrevistes, és important que procurem que se senti. Podem utilitzar micròfons o, si no en tenim o no sabem utilitzar-los, situar el dispositiu a prop de la persona que parla per tal que es pugui escoltar bé. Si gravem sense micròfons, recordem **comprovar si el que hem gravat se sent bé** abans de donar el pla per acabat!
- Hem d'intentar **no aturar-nos a visualitzar cadascun dels vídeos que fem**. Si no estem segurs de si ens ha quedat del tot bé, podem gravar un mateix pla més d'un cop. Les comprovacions de si ens agraden o no les farem en la fase de postproducció i edició del vídeo.

7.2. Gravem el so

En qualsevol projecte audiovisual, el so és tan important com la imatge. Per aquesta raó, un cop hem gravat totes les imatges, hem de gravar els elements sonors que necessitem.

Així, gravarem la veu en off, aquella veu que se sent per sobre de les imatges sense que veiem qui parla. Podem fer-ho amb una gravadora o amb dispositius mòbils, que, normalment, permeten l'enregistrament de so. És molt important que en aquell moment hi hagi molt silenci, que el dispositiu estigui ben a prop de la boca (sense passar-nos!) i que la persona que parli vocalitzi molt.

D'altra banda, en el cas del reportatge i del documental, podem utilitzar la música per, per exemple, emfatitzar algunes emocions o fer-lo més amè.

8. Finalment, guardem el material

Un cop tinguem tot el material gravat, l'hauré de guardar bé per tenir-lo a punt per a la pròxima sessió, que dedicarem a l'edició del nostre vídeo.

Necessitarem, doncs, un cable USB que ens permeti passar tot el material del dispositiu a un ordinador. També podem utilitzar una memòria externa o guardar-ho en alguna carpeta compartida al núvol, com ara Dropbox o Drive. En cas que vulguem editar en un dispositiu mòbil,

PROJECTE D'AULA | Fem periodisme!

recomanem pujar-ho al núvol per garantir que ho tindrem endreçat en la següent sessió. En qualsevol dels casos, és recomanable posar-ho tot a una carpeta i, si tenim temps, ordenar els arxius i indicar-hi el nom del projecte.

SESSIÓ 3. POSTPRODUCCIÓ!

9. Per començar...

Visualitzarem el vídeo següent i prendrem nota dels aspectes clau que haurem de tenir en compte en aquesta fase del procés: l'edició.

Títol	Duració
<u>Postproducció. Editem!</u>	3:44

10. Editem

Per editar les nostres imatges, necessitarem un programa o aplicació que ens permeti fer-ho. A continuació, us proposem algunes opcions gratuïtes:

- Si tenim un ordinador amb sistema operatiu **Windows**, podem utilitzar el programa **Windows Movie Maker**.
- Si tenim un ordinador amb sistema operatiu **Mac Os**, podem utilitzar **l'iMovie**.
- En cas d'utilitzar dispositius mòbils amb un sistema operatiu **Android**, podem fer servir l'aplicació **VideoPad** o **FilmoraGo**.
- En cas de fer servir dispositius mòbils amb un sistema operatiu **iOS**, podem utilitzar l'aplicació **Splice** de GoPro o **FilmoraGo**.

10.1. Escollim els vídeos

En primer lloc, hem de **seleccionar els clips de vídeo**. Durant la gravació, és habitual repetir alguns plans per assegurar-nos que quedi tot bé, o perquè alguna cosa no ha sortit com volíem. En aquesta fase, és important **visualitzar-ho tot i fer una selecció** dels plans que ens agraden més.

10.2. Tallem-los

Un cop seleccionats els clips, **els haurem de tallar**. Què significa això? Tallar vol dir eliminar del clip original les parts que no ens interessin: un moment en què se sent un so que no volem, una part on ens hem equivocat, algun moment que es veu borrós o mogut, moments previs o posteriors del que volíem gravar, etc.

10.3. Ordenem els clips

Un cop escollits i tallats els clips, haurem d'ordenar-los perquè la notícia, el reportatge o el documental tingui el sentit que li volem donar. És important ser conscients que **l'ordre que escollim determina el significat de la imatge**. És a dir, el que mostrem davant i darrere de cada pla pot canviar totalment el significat de la notícia.

A més, hem de tenir present la duració total que ens vam marcar per al vídeo: en el cas de les notícies, un minut com a màxim; en el dels reportatges o documentals, entre 3 i 5 minuts.

10.4. Posem-hi transicions

Una transició és el **recurs que utilitzem per enllaçar dos clips**, i en funció del tipus de transició que triem pot donar-li un efecte diferent al nostre vídeo. Per exemple, posar una imatge darrere de l'altra sense cap mena d'unió (transició per tall) pot quedar una mica brusc, però abusar de foses a negre o efectes de fusió de dues imatges pot acabar cansant l'espectador. És important pensar i decidir quina és la transició més convenient en cada cas en funció del que volem transmetre.

Recordem que...

Per veure quin tipus de transicions hi ha i com es visualitzen, podem tornar a veure el [vídeo d'eduCAC sobre la postproducció](#), parant atenció a l'apartat en què es mostren les diferents opcions. Com es pot veure al vídeo, les transicions principals amb què podem comptar són les següents:

- Transició per tall
- Transició per fosa
- Transició per dissolució

10.5. Introduïm el so

Ja tenim la imatge, i ara ens falta el so! Pot ser que les nostres imatges ja tinguin so ambient i els diàlegs dels actors. Tot i així, hi ha sons que s'han d'introduir en el moment del muntatge. Partint de les imatges que hem escollit i ordenat, introduïrem tot el material extra que té a veure amb l'àudio:

- La **veu en off** és un recurs narratiu en què escoltem la veu d'algú sense que aparegui en pantalla. Haurem d'introduir-la de manera que es compenetri amb les imatges que hem escollit.
- [La música és un element clau d'un projecte audiovisual](#) ja que ens serveix per transmetre i remarcar sensacions i emocions, tot reforçant el missatge que volem transmetre. Per aquesta raó, els formats que destaquen per la seva objectivitat, com pot ser una notícia, no utilitzen aquest element. Però en gèneres com el reportatge i, sobretot, el documental, la música pot ser molt útil per determinar l'estil del nostre vídeo i ens pot servir per generar o ressaltar les sensacions que cerquem, marcar moments importants de la nostra història o, fins i tot, ajudar-nos a fer de transició cap una altra part de l'audiovisual.
- Els **efectes de so** són tots aquells sons que no podem captar durant el rodatge i que afegim durant la fase de postproducció. En els bancs de so gratuïts que hi ha a la xarxa podem trobar sons de tots tipus que ens poden ajudar a recrear algun so que no tenim i que necessitem.

10.6. I posem els títols

Com a toc final, posem els títols. Els programes d'edició ens permeten posar text per tal de **complementar les imatges i el so**. Ens pot ser útil per escriure el titular de la notícia o el reportatge, per ressaltar algun fet o dada important, per indicar el nom dels personatges o dels testimonis, així com per posar-hi els crèdits, per exemple.

Hem de tenir en compte que el tipus de lletra, la seva mida i els colors que fem servir són un element més de l'audiovisual. Per a una notícia, per exemple, es recomana utilitzar un disseny sobri o neutre, com correspon a aquest gènere periodístic. D'altra banda, en els reportatges i, sobretot en els documentals, l'ús dels títols ens pot ajudar per reforçar l'estil i el missatge que es vol transmetre.

A més, si posem text sobre les imatges, és important que pugui llegir-se bé: que no sigui massa petit, que el color ressalti prou sobre la imatge... I vigilem amb les faltes d'ortografia!

10.7. Per acabar, exportem

Exportar vol dir guardar el vídeo que hem fet de manera que ja no es pugui editar, i que el puguem veure i compartir sense problemes. Els millors formats són:

- .avi
- .mpeg
- .mov
- .mp4

Per fer-ho, hem de clicar a **Arxiu > Exportar** i seleccionar el format que volem. Un cop fem clic a acceptar, haurem de ser pacients i esperar els moments que triga el vídeo en estar a punt.

11. Després, mirem-ho!

Un cop tinguem tots els vídeos llestos, mirarem els resultats de la feina que hem fet tots i totes! Així, visualitzarem les notícies o els reportatges o documentals, i els comentarem conjuntament en un debat final amb el grup classe. Per dinamitzar-lo, podem llançar al grup les preguntes següents:

- Com s'ha tractat el tema? Quin ha estat l'enfocament? Es percep objectivitat?
- Les imatges gravades estan ben escollides? És a dir, s'adeqüen al contingut?
- Hi ha relació del text (ja sigui veu en off o títols) amb les imatges?
- El muntatge està ben resolt?
- Què és el que més ens ha agradat?
- Què milloraríem?

12. Compartim-ho!

Per compartir els resultats de la nostra feina amb la comunitat educativa, podem penjar els vídeos als canals del centre educatiu: la web, el seu canal de Youtube o de Vimeo, xarxes socials com Facebook, Twitter o Instagram. I en tot cas, no dubteu a fer-nos-ho arribar a eduCAC!

Si la nostra classe és de 1r o 2n d'ESO...

Per fer realitat el canal de notícies ideat durant aquestes sessions, compartirem les notícies elaborades en un canal de Youtube.

Podem crear-ne un per al projecte, en cas que plantejem donar-li continuïtat en el futur, sigui amb els mateixos alumnes o amb altres grups classe o altres cursos. En aquest cas, podríem anar nodrint-lo de noves notícies i, fins i tot, crear llistes de reproducció per crear diferents seccions. D'aquesta manera, el projecte informatiu pot anar creixent de la mà dels mateixos alumnes o d'altres grups del centre educatiu.

Si el centre educatiu ja en disposa d'un, també podem crear una llista de reproducció per al projecte i penjar totes les notícies elaborades.

Recordem que el centre ha de comptar amb l'autorització corresponent de cessió de drets d'imatge per part de les famílies dels alumnes que apareguin físicament a les diferents notícies. I, si ho preferim, es poden fer canals privats i, d'aquesta manera, els vídeos realitzats no seran públics.

MATERIALS COMPLEMENTARIS

- **Web:** [Fem de periodistes!](#)

Descripció: Web del Departament d'Ensenyament amb recursos per treballar el periodisme a l'aula.

Aplicació: Per aprofundir en conceptes que es treballen a les sessions 1 i 2.

Nivell educatiu: Cicle superior d'Educació primària i tots els nivells d'ESO.

- **Web:** [Quan es vol informar](#)

Descripció: Recurs educatiu de TV3 anomenat 'Aquí TV3', que conté diversos continguts audiovisuals educatius en relació al gènere informatiu.

Aplicació: Es pot utilitzar a la primera sessió per treballar conceptes clau (l'objectivitat, els punts de vista, el tipus de llenguatge, etc.).

Nivell educatiu: Cicle superior d'educació primària i tots els nivells d'ESO.

- **Web:** [Audiovisuals a l'aula](#)

Descripció: Web de recursos didàctics per treballar l'audiovisual a l'aula.

Aplicació: Material de consulta per al professorat, aquí disposa de més recursos per si considera que cal reforçar alguns conceptes a l'aula.

Nivell educatiu: Cicle superior d'educació primària i tots els nivells d'ESO.

- **Programa:** [InfoK, de Televisió de Catalunya](#)

Descripció: Conegut programa informatiu de Televisió de Catalunya adreçat a nens i nenes d'entre 8 i 12 anys.

Aplicació: Podem utilitzar algunes de les notícies recents de l'InfoK per complementar la primera sessió i aportar exemples de notícies que puguin ajudar l'alumnat a crear les seves pròpies notícies.

Nivell educatiu: Cicle superior d'educació primària.

ACTIVITATS RELACIONADES

- De què parlem?
Informació
- L'espectacle dels fets
Informació
- A qui em crec?
Informació
- Periodisme ciutadà
Informació
- Jo sóc entreteniment
Entreteniment
- La meva finestra al món
Bones pràctiques
- Anunciem valors
Projecte d'aula
- Dins i fora de la xarxa
Projecte d'aula
- Perspectiva de gènere
Itinerari transversal
- Diversitat cultural
Itinerari transversal
- 'Preproducció', 'Producció' i 'Postproducció'
Mòduls instrumentals

